

Zarobljavanje najjačeg naoružanog broda

Kap. freg. Anđelko Kalpić, Split

U uvali Sv. Nikola na otoku Olibu zarobljen je najjače naoružani neprijateljski brod, koji je kasnije postao naš najveći ratni brod. Dogodilo se to 27. aprila 1944. godine.

Dan ranije u predvečerje neprijateljski motorni jedrenjak »Bianca stella« pokušao se skloniti od jake bure u uvalu Lučina na o. Molatu. Vatra partizanske straže osujetila je namjeru. Ovaj dobro naoružani brod (1 protiviavionski top od 37 mm, 1 četverocijevni top od 20 mm, i 1 top od 20 mm, 4 raketna bacača za protiviavionsku obranu, 1 teški i 1 laki minobacač i 2 mitraljeza) imao je nosivost od 150 tona. Bio je uslijed nevremena prisiljen da se skloni u uvalu Sv. Nikola.

Jaka bura prisilila je i dva naša broda i to patrolne čamce PC-3 i PC-4 da se skloni i čvrsto vežu u maloj luci na otoku Olibu. Senjska bura bila se tako raspojasala da je svaka plovidba za manje brodove bila nemoguća. Morska se površina pretvorila u dim. Vidljivost je bila toliko slaba da se sa Oliba teško mogao na časove razaznati susjedni otok Silba. Velebit je bio pritisnut masivnom kapom oblaka kao gotovo sigurnim znakom da će bura potrajati. Ovi naši patrolni čamci imali su svaki svega po 15 tona nosivosti i bili naoružani samo sa po dva topa od 20 mm. Bili su inače poznati iz brojnih akcija pod imenom »Škampe« (PC-3) i »Junak« (PC-4).

Et o tako su se na istom otoku našli jedan neprijateljski i dva naša broda. Naoružanje neprijateljskog broda bilo je, međutim, dva puta jače od cjelokupnog naoružanja oba naša broda.

Komandant neprijateljskog broda računao je da na otoku Olibu nema naoružanih jedinica i da će tu biti siguran, da će moći da sačeka pad bure i produžiti plovidbu. Nijemci su išli čak tako daleko da nisu poduzeli neke naročite mjere u pogledu bezbjednosti broda. Nisu računali na neko iznenađenje. Mrežama su dosta nemarno pokrili dijelove broda da bi smanjili mogućnost osmatranja iz vazduha. Smatrali su to, vjerovatno, rijetkom prilikom da se odmore i bar par sati provedu u miru i bezbrižnom snu.

Nedaleko od njih odmarala se također jedna posada, ali sasvim na drugi način. Posada PC 3 i PC 4 bila je pomalo bijesna na buru koja im onemogućava da isplove na zadatak. Želja da se isplovi nalazila je utjehu jedino u tome da će bura možda ipak brzo prestati, jer je puhala već više od tri dana. To čekanje nije bilo pasivno. Stalna veza s osmatračnicom na Silbi i vlastitim osmatračima mogla je da pruži neke podatke, koji bi izmijenili situaciju. Malo je nade za to moglo biti po ovoj užasnoj buri. Pa ipak je do toga došlo kad je stanica sa Silbe javila o pojavi neprijateljskog broda u uvali Sv. Nikola. Dobra telefonska veza između Molata, Silbe i Oliba omogućila je praćenje neprijateljskog broda još od onog časa kad je on pokušao da uplovi u uvalu Lučina na otoku Molatu.

Sticanjem okolnosti s posadama PC 3 i PC 4 nalazio se i komesar Drugog pomorskog obalskog sektora. Što da se radi u situaciji kad se pruža ovako pogodan objekat za napad, kad vremenske prilike onemogućavaju upotrebu vlastitih brodova?! Odlučeno je da posade izvrše zadatak napadom na neprijateljski brod s kopna. Oko desetak drugova s patrolnih čamaca (na brodovima je ostao samo najnužniji dio posade) i toliki broj ljudi iz Komande mjesta Olib, formirali su grupu za napad. Grupa je bila naoružana teškim mitraljezom, 2 puškomitraljeza i 1 lakim bacačem, te puškama, automatima i bombama. Isturena je izviđačka grupa od dva druga koja je uspjela da se, koristeći zelenilo niskog otočkog rastinja, prikrade tako blizu do obale da je mogla potpuno jasno vidjeti situaciju na brodu. »Bianca stella« čvrsto je bila usidrena sa dva sidra u uvali Sv. Nikola, koja je pružala, mogućnost da se iz male daljine otvori vatra sa tri strane na ovaj veliki brod.

Kad je grupa stigla u neposrednu blizinu uvale, gotovo nevidljivo i nečujno zauzela je položaje na sve tri strane uvale i čekala znak za otvaranje vatre. Bilo je dogovoreno da kratki rafal iz komesarova automata znači početak prepada. Zrna iz mitraljeza i puškomitraljeza pokrila su ubitačnom vatrom palubu njemačkog broda. Posada, iznenađena, pokušava da zauzme borbena mjesta za oruđima, ali svako nastojanje da se iz podpalublja, gdje je spavala, probije na palubu ostaje bezuspješno. Nišandžija topa i minobacača, koji su nekako dopuzli do svojih oruđa, ostaju tu prikovani vatrom sa kopna. Nijemci pokušavaju sve da se izvuku. Pale motor. Snaga motora toliko je nategla sidrene lance da je izgledalo kao da će ovaj motorni jedrenjak uspjeti da se izvuce iz paklene gužve

Torpedni čamac u vožnji

u koju je upao. Međutim snaga motora nije mogla da prekine čeličnu vezu sidra i lanca i brod se umjesto da isplovi još više približio kopnu. I nije preostalo drugo nego da se ispali bijela raketa. »Bianca stella« je to učinila u znak predaje.

Posade patrolnih čamaca oprezno prilaze brodu, spremne da otvore vatru. Kad su se približile na doomet bombi Nijemci su to iskoristili i zasuli ih ručnim bombama. Odgovor na to bila je još snažnija vatra s kopna i posada »Bianca stelle« morala je da mahanjem maramicama označi svoju kapitulaciju.

Od 19 članova posade četvorica su poginula, a 14 ih je bilo ranjeno! Jedini čovjek koji na ovom neprijateljskom brodu nije bio ranjen bio je motorista. Naše posade nisu imale gubitka u ljudstvu i materijalu, lakše je ranjen samo jedan drug.

»Bianca stella« je sa nešto izmijenjenim naoružanjem uvrštena u našu flotilu naoružanih brodova kao »Crvena zvijezda« (NB 11). Učestvovala je u nizu akcija sve do 1. aprila 1945. godine kada je u rano jutro kraj otoka Susak naišla na minu i potonula.